

ШИШ А.О., ст. гр. УПРМ-12
Наук. кер.: Калініченко З.Д., к.е.н., доц.
Донецький національний технічний університет,
м. Донецьк

МЕТОДИ АНАЛІЗУ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ

Розглянуті методи та їх комбінації, які є найбільш ефективними для інвестора при аналізі інвестиційних проектів, щоб запобігти великих витрат на інвестиції, які можуть не реалізуватися.

Актуальність. Розвиток інвестиційних процесів у всіх сферах діяльності є необхідною умовою ефективної організації господарювання в ринковій економіці. Забезпечення належного управління інвестиціями базується на використанні методів фінансово-економічних розрахунків, спрямованих на вирішення широкого кола прикладних завдань інвестиційного аналізу.

В працях О. Кузьміна, А. Пересади, Н. Хрущ, О. Ястремської детально розглянуто питання створення систем інвестиційного менеджменту, розробки інвестиційних стратегій, формування інвестиційних ресурсів, розробка та обґрунтування реальних інвестиційних проектів. Багато уваги приділяється фінансовим інвестиціями, які за даними статистики на сьогодні є найбільш пріоритетними об'єктами інвестування, ролі міжнародних інвестицій у забезпеченні зростання економіки України.

Мета дослідження. Основна проблема, що виникає при аналізі інвестиційних проектів, – проблема вибору оптимального проекту. Тому ця стаття призначена відповісти на наступне запитання: які методи та їх комбінації є найбільш ефективними для інвестора при аналізі інвестиційних проектів щоб запобігти великих витрат на інвестиції, які можуть не реалізуватися.

Основна частина. Спочатку розглянемо класичні основи аналізу інвестиційних проектів. Розберемося у понятті, що таке інвестування.

Інвестування – це процес вкладення капіталу в економічну сферу з метою його багатократного примноження, пов'язаний з деяким ризиком для власника фінансових коштів [2].

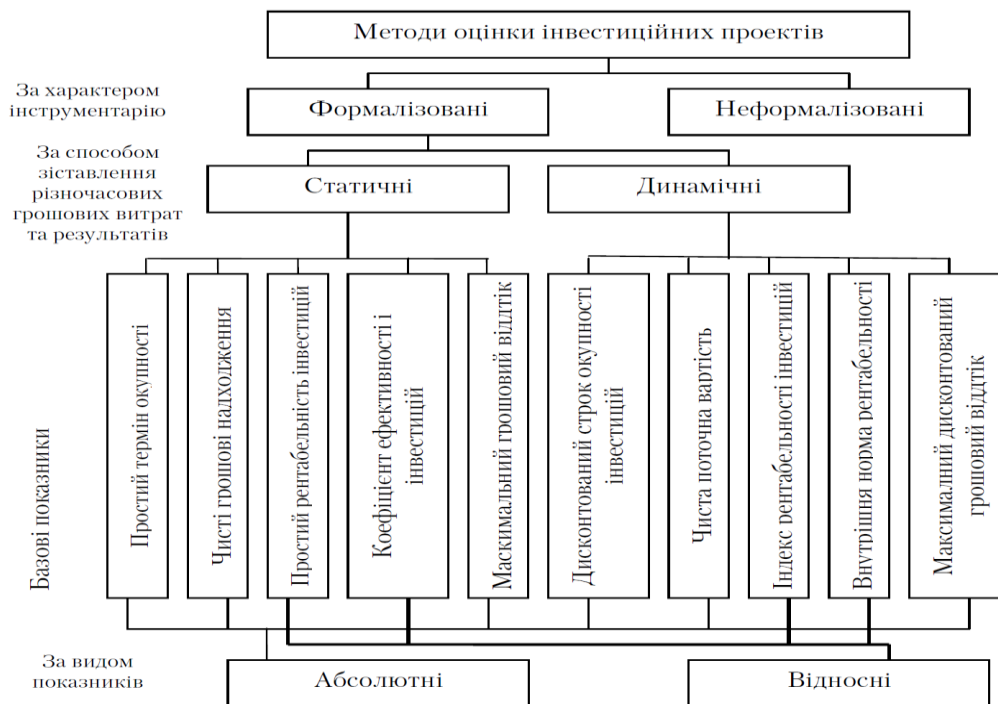

Рисунок. Класифікація методів оцінки інвестиційних проектів

Сучасна теорія та практика інвестиційного аналізу використовують багато різних методів та прийомів оцінки інвестиційних проектів (див. рисунок).

Методи аналізу та відбору інвестиційних проектів поділяються на дві групи. Перша група методів базується на концепції вартості грошей у часі і включає: чисту теперішню вартість грошових потоків, внутрішню норму прибутковості, індекс прибутковості.

Друга група методів, що призначена для оцінки ефективності інвестицій, ґрунтується на концепції ставки дохідності та результатах бухгалтерського обліку. Ця група методів містить розрахунок та аналіз таких показників: рентабельність інвестиції, рентабельність чистих активів, рентабельність активів тощо. Визначення чистої теперішньої вартості проекту базується на концепції дисконтованої вартості. Для розрахунку цього показника насамперед потрібно правильно визначити ставку дисконтування. Якщо ж чиста теперішня вартість проекту від'ємна, то очевидно, що такий проект реалізовувати немає змісту, оскільки існуючі грошові надходження не можуть забезпечити мінімальної норми прибутковості. Але незважаючи на те, що цей метод є дуже важливим, він не може бути визначальним у разі прийняття інвестиційних рішень.

Метод внутрішньої норми прибутковості полягає у визначеності такої ставки прибутковості, за якої дисконтовані надходження від інвестицій дорівнюють дисконтованим інвестиційним витратам. Водночас цей метод має і недоліки. Істотним недоліком є те, що інвестиційний проект, який характеризується нерівномірними грошовими

надходженнями, може мати декілька внутрішніх норм прибутковості. Це означає, що інвестиції вигідні тільки за умови, коли вартість капіталу перебуває в межах певного інтервалу [1].

Методи чистої теперішньої вартості і внутрішньої норми прибутковості тісно взаємопов'язані і за певних умов дають однакові результати. Коли ставка дисконтування є однаковою для всіх періодів життєвого циклу інвестиції, результати цих двох методів збігаються. Якщо ставка дисконтування грошових потоків протягом життєвого циклу інвестиції коливається, то результати чистої теперішньої вартості і внутрішньої норми прибутковості відрізняються. На нашу думку, в останньому випадку доцільно приймати рішення, одержані на основі результатів чистої теперішньої вартості проекту.

Період окупності проекту – це період часу, протягом якого доходи від інвестиційного проекту дорівнюють першопочатковим капіталовкладенням. Тобто цей показник дає відповідь, чи окупиться інвестиція протягом її життєвого циклу. Істотним недоліком методу окупності проекту є те, що цей метод не враховує вартості грошей у часі. З цієї причини почали використовувати метод дисконтованого періоду окупності.

Друга група методів, що призначена для оцінки ефективності інвестицій, ґрунтується на концепції ставки дохідності і результатів бухгалтерського обліку.

Показник рентабельності інвестицій є дуже загальним і найпридатнішим для застосування у разі, коли надходження від проекту є рівномірними, що іноді буває. Цей показник має істотні недоліки, оскільки не враховує життєвого циклу інвестиційного проекту, і щорічні грошові надходження зменшують суму початкових капіталовкладень.

Показник рентабельності активів підприємства дозволяє оцінити наскільки ефективно було використано ресурси підприємства. Рентабельність чистих активів полягає в аналізі ефективності використання власного і довготермінового позикового капіталу підприємства. І якщо рентабельність використаного капіталу підприємства вища, ніж його ціна, процес свідчить про ефективне управління капіталом [3].

Висновки. Отже, застосування цих показників недостатньо, щоб об'єктивно оцінити доцільність вкладень під час економічної ситуації, що склалася в Україні. Враховуючи це важливим, на нашу думку, є використання методів аналізу інвестиційних проектів, що враховують вартість грошей у часі. І до того ж важливо правильно визначити ставку дисконтування грошових потоків, яка базується на середньозваженій вартості капіталу підприємства і враховує різкі інфляційні стрибки, високий ступінь економічної та політичної нестабільності, недосконалість законодавчої бази, і як наслідок, підвищена ризикованість капітальних

вкладень тощо. Але незважаючи на недосконалість і недоліки цих методів, вони в сукупності формують інформаційну базу для прийняття правильного управлінського рішення.

Бібліографічний список

1. Нашкерська М.М. Аналітичне забезпечення прийняття інвестиційних рішень / Галицький економічний вісник, 2008.
2. Бирман Г., Шмидт С. Экономический анализ инвестиционных проектов / пер. с англ. под ред; Л.П. Белых. – М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997. – 631 с.
3. Шнейдер А., Кацман Я., Топчишвили Г. Наука перемагати в інвестиціях, менеджменті і маркетингу. – М.: ТОВ “Видавництво АСТ”, 2002. – 232 с.